Euroopa Parlament
2014-2019

Istungidokument

B8-0807/2016

17.6.2016

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

tapatalgute kohta Kongo idaosas
(2016/2770(RSP))

Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo, Laura Ferrara, Piernicola Pedicini, Laura Agea
fraktsiooni EFDD nimel

B8-0807/2016

Euroopa Parlamendi resolutsioon tapatalgute kohta Kongo idaosas (2016/2770(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Kongo Demokraatliku Vabariigi (Kongo DV) kohta,

– võttes arvesse AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee 15. juuni 2016. aasta resolutsiooni valimiseelse ja julgeolekuolukorra kohta Kongo DVs,

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning tema pressiesindaja avaldusi olukorra kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis,

– võttes arvesse nõukogu 23. mai 2016. aasta järeldusi Kongo Demokraatliku Vabariigi kohta,

– võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2014. aastal, mille nõukogu võttis vastu 22. juunil 2015. aastal,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Kohtu otsuseid ja korraldusi järgmistes kohtuasjades: relvastatud tegevus Kongo territooriumil (Kongo Demokraatlik Vabariik *vs*. Uganda), relvastatud tegevus Kongo territooriumil (uus hagiavaldus: 2002) (Kongo Demokraatlik Vabariik *vs*. Rwanda), relvastatud tegevus Kongo territooriumil (Kongo Demokraatlik Vabariik *vs*. Rwanda) ning relvastatud tegevus Kongo territooriumil (Kongo Demokraatlik Vabariik *vs*. Burundi),

– võttes arvesse Addis Abebas 2013. aasta veebruaris allkirjastatud Kongo DV ja piirkonna rahu, julgeolekut ja koostööd käsitlevat raamkokkulepet,

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone Kongo DV kohta, eriti resolutsiooni 2198 (2015) Kongo DV sanktsioonide uuendamise ja eksperdirühma mandaadi kohta ning resolutsiooni 2277 (2016),

– võttes arvesse ÜRO Kongo DVga tegeleva eksperdirühma 12. jaanuari 2015. aasta aruannet,

– võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 27. juuli 2015. aasta aastaaruannet inimõiguste olukorra ja Kongo DVs asuva ÜRO ühise inimõiguste büroo tegevuse kohta,

– võttes arvesse rahvusvahelist humanitaarõigust,

– võttes arvesse relvakonflikte käsitlevaid Genfi konventsioone, eriti 1949. aasta Genfi (IV) konventsiooni, ja nende protokolle,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja 9. novembri 2015. aasta avaldust olukorra kohta Kongo DVs,

– võttes arvesse ÜRO peasekretäri 9. märtsi 2016. aasta aruandeid ÜRO stabiliseerimismissiooni kohta Kongo Demokraatlikus Vabariigis ning Kongo DV ja piirkonna rahu, julgeolekut ja koostööd käsitleva raamkokkuleppe rakendamise kohta,

– võttes arvesse 1981. aasta juuni inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,

– võttes arvesse demokraatia, valimiste ja valitsemise Aafrika hartat,

– võttes arvesse läbivaadatud Cotonou partnerluslepingut,

– võttes arvesse Kongo 18. veebruari 2006. aasta põhiseadust,

– võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,

A. arvestades, et paljud allikad on andnud teada Kongo Demokraatliku Vabariigi kirdeosas toimepandud metsikutest, massilistest tapmistest, sõjakuritegudest ja inimsusevastastest kuritegudest, sealhulgas laialdasest seksuaalvägivallast ning laste relvarühmitustesse värbamisest ja laste kasutamisest nendes;

B. arvestades, et 2014. aasta oktoobrist kuni 2016. aasta maini on Beni, Lubero ja Butembo aladel kasutatud paljude tsiviilelanike suhtes seksuaalvägivalda, põletatud on maju, haiglaid ja koole, tapetuid on üle 1160 ja kadunud on üle 1470 inimese;

C. arvestades, et vana ja endiselt lahendamata konflikt on põhjustanud üle kahe miljoni inimese sundrände riigi sees või mõnda teise riiki;

D. arvestades, et mitmesugused relvarühmitised on nüüdseks okupeerinud paljud alad piirkonnas;

E. arvestades, et tapmistes peetakse süüdlasteks piirkonnas tegutsevaid relvarühmitusi; arvestades, et ebaselgeks jääb valitsuse kontroll nende alade üle;

F. arvestades, et mõnel juhul on kuritegusid toime pandud Kongo DV relvajõudude (FARD) positsioonide ja Kongo DVs läbiviidava ÜRO rahutagamismissiooni (MONUSCO) baaside vahetus läheduses;

G. arvestades, et Kongo sõjavägi ja MONUSCO (mille mandaati on pikendatud ja tugevdatud) viibivad piirkonnas, et säilitada stabiilsus, võidelda relvarühmitustega ja kaitsta tsiviilelanikke;

H. arvestades, et selle ulatusliku, keerulise ja sügavalt juurdunud probleemi püsimises on märkimisväärselt ja suuresti süüdi need riigi- ja erasektori üksused, kellele on kasulik ebastabiilsus ja kes püüavad kasutada ära piirkonna loodusvarasid;

1. on äärmiselt mures humanitaarolukorra halvenemise pärast Kongo DV idaosas ja ägedate relvakonfliktide pärast, mis on kestnud juba üle 20 aasta;

2. mõistab karmilt hukka rahvusvahelise üldsuse ükskõiksuse ja meedia vaikimise,

vaatamata Rahvusvahelise Kohtu otsustele ja korraldustele ning ÜRO ja muude rahvusvaheliste organisatsioonide paljudele ametlikele dokumentidele;

3. mõistab hukka pikaajalise ja endiselt jätkuva kõige põhilisemate inimõiguste laialdase rikkumise, sealhulgas inimelude kaotuse, ja tunneb kaasa Kongo DV elanikele;

4. kutsub tungivalt ÜROd, Aafrika Liitu ja MONUSCOt üles tegelema koostöös Kongo DV valitsusega kiiresti ja tulemuslikult olukorraga, et hoida ära edasiste kuritegude toimepanemist piirkonnas;

5. nõuab, et rahvusvaheline üldsus alustaks tapatalgute põhjalikku, sõltumatut ja läbipaistvat uurimist;

6. kutsub Ida-Aafrika järvede piirkonna rahvusvaheliste saadikute ja esindajate rühma korraldama erakorralise koosoleku Kongo DV valimiste teemal ning võtma selleks asjakohaseid meetmeid, nagu ÜRO Julgeolekunõukogu kaasamine;

7. rõhutab taas, et sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegude toimepanijad ei tohi jääda karistuseta, ning nõuab kõigi selliste kuritegude toimepanijate kindlakstegemist ja nende üle kohtumõistmist;

8. soovib, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurör hakkaks tegelema piirkonnas toimepandud inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude uurimisega, et tuua kohtu ette need, kes on süüdi viimastel aastakümnetel metsikuste toimepanekus;

9. mõistab hukka nende era- ja riigisektori üksuste tegevuse, kes kasutavad ebastabiilset olukorda kohalike ressursside ärakasutamiseks;

10. peab tõsiseks nende süüd, kes otseselt või kaudselt varustavad relvarühmitusi relvadega;

11. nõuab kindlalt piirkonna kõigi relvarühmituste viivitamata neutraliseerimist ning nõuab, et Kongo DV valitsus ja rahvusvaheline üldsus loeks selle oma prioriteediks;

12. kutsub Aafrika Liitu ja ELi üles tagama alalise poliitilise dialoogi Ida-Aafrika järvede piirkonna riikide vahel, et hoida ära olukorra edasist destabiliseerumist; peab kahetsusväärseks, et 2013. aasta veebruari rahu, julgeolekut ja koostööd käsitleva raamkokkuleppe rakendamisel on tehtud vaid piiratud edusamme, ning palub kõikidel osapooltel stabiliseerimistegevusele aktiivselt kaasa aidata;

13. palub tungivalt koostada ja teha üldsusele kättesaadavaks MONUSCO tegevuse hindamisaruande; tunneb heameelt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2277 (2016) üle, millega pikendati MONUSCO mandaati ja suurendati selle pädevust tsiviilkaitse ja inimõiguste vallas;

14. peab kahetsusväärseks, et MONUSCO mandaat on ebaselge, ja kutsub MONUSCOt kasutama täielikult oma volitusi tsiviilelanike kaitsmiseks; nõuab mandaadi tegelikku selgitamist, et anda viivitamata MONUSCOle võimalus kaitsta tõhusalt relvarühmituste rünnaku alla sattunud elanikke;

15. tunnustab Kongo ametivõimude jõupingutusi karistamatuse vastu võitlemisel ning laste värbamise, seksuaalse vägivalla ja lastevastase vägivalla tõkestamisel, kuid tunneb

muret edusammude aegluse pärast;

16. nõuab kodanikuühiskonna paremat kaasamist tsiviilelanike kaitsmisesse ning konflikti lahendamise ja vahendamise protsessidesse;

17. nõuab inimõiguslaste ja ametiisikute kaitsmist;

18. rõhutab, et praegune olukord ei tohiks takistada põhiseadusega kavandatud valimiste läbiviimist, ja tuletab meelde, et oluline on järgida ametiaja pikkusele seatud piiranguid, eriti kui need on kehtestatud põhiseadusega;

19. rõhutab, et ELil ja liikmesriikidel on kohustus tagada kõigi oma poliitikameetmete sidusus ja läbipaistvus, sealhulgas relvakaubanduse ja toorainekaubanduse puhul; nõuab, et riikide, Euroopa ja rahvusvahelised institutsioonid lepiksid kokku sellealastes siduvates eeskirjades, sealhulgas järelevalveorganite loomises, et ära hoida ebainimlike konfliktide õhutamist kaubandustegevusega;

20. nõuab, et EL kaaluks sihipäraste sanktsioonide kehtestamist vägivaldse vastasseisu põhjustajate vastu Kongo DVs, sealhulgas reisikeelu kehtestamist ja vara külmutamist, et hoida ära vägivalla jätkumist;

21. palub ELil ja ÜRO-l leppida viivitamata kokku raamistikus, et saata vaatleja hindama humanitaarolukorda ja teavitama rahvusvahelist üldsust tapatalgute ulatusest;

22. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat keskenduma sellele küsimusele ja andma Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru olukorrast Kongo DVs, et tagada, et EL jätkab probleemi tähelepanelikku jälgimist;

23. palub ELil ja liikmesriikidel jätkata abi andmist Kongo DV rahvale, et parandada elanikkonna kõige haavatavamate rühmade, eriti sisepõgenike ja rahvusvaheliste põgenike elamistingimusi;

24. kiidab heaks Kongo ametivõimude pingutused rakendada õigusakte, millega keelatakse mineraalidega kauplemine ja nende töötlemine piirkondades, kus toimub mineraalide ebaseaduslik kaevandamine, nagu relvarühmituste kontrolli all olevad piirkonnad; kutsub Kongo ametivõime üles tõhustama õigusaktide rakendamist ja ergutab Kongo DVd jätkama püüdlusi järgida mäetööstuse läbipaistvuse algatust;

25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Aafrika Liidule, AKV–ELi ministrite nõukogule, ÜRO peasekretärile, ÜRO Inimõiguste Nõukogule ning Kongo DV presidendile, peaministrile ja parlamendile.